

Esperanta klubvespero

“Mana kompostado”

prezentisto: Luko
ĵaŭdo la 2024-08-01

<https://lukas-prokop.at/talks/klubvesperoj/>

Kiu mi estas?

Esperanta nomo: Luko

- 1) ĉefe mi estas programisto
- 2) en mia libertempo
 - mi praktikas kaj instruas Aikidō
 - mi lernas Esperanton kaj la japanan
 - mi stud(i/a)s informatikon kaj matematikon
 - mi verkas programon por cifereca kompostado

Tagordo

- Celo
- Presmaniero kaj rulpremiĵoj
- Tipografio kaj tiparoj
- Skribsistemoj
- Historio kaj libra kompostado
- Konkludo

Celo

- Presado estas la reprezentado de **teksta aŭ bilda** enhavo arbitra ofte per transmisio de koloro sur papero aŭ ŝtofo [tradukita laŭ DIN 8730]

Α μ Δ
“”

ĝenerale

Literoj kaj interpunkcio

ĝenerale de. Klischee
en. stereotype
eo. stereotipo

ĉi tie en. “[Manicule](#)”
eo. “maneto”

Celo

- Presado estas la reprezentado de teksta aŭ bilda enhavo **arbitra ofte** per transmisio de koloro sur papero aŭ ŝtofo [tradukita laŭ DIN 8730]

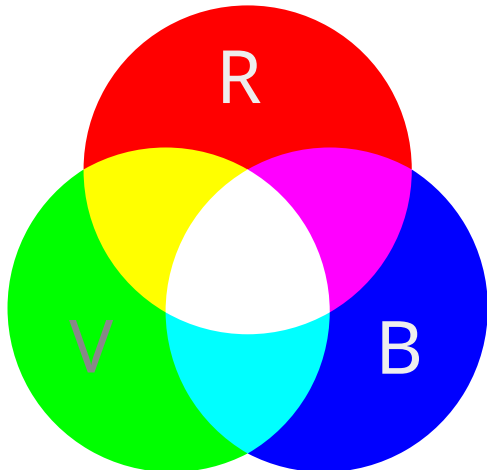

Quelle: Deutsche Fotothek

bildo de [Wikipedia](#)

Celo

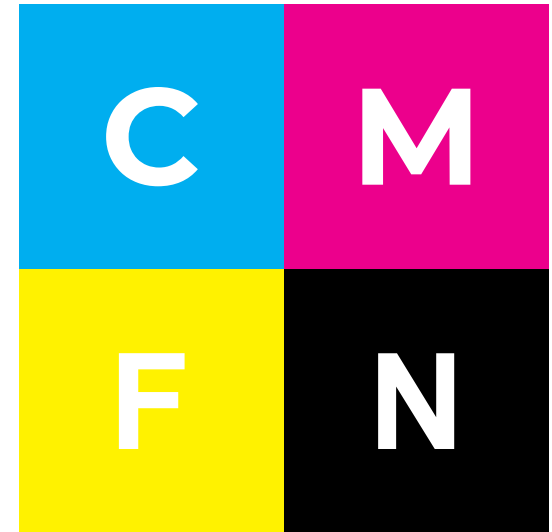
- Presado estas la reprezentado de teksta aŭ bilda enhavo arbitra ofte per transmisio de **koloro** sur papero aŭ ŝtofo [tradukita laŭ DIN 8730]

RVB kontraŭ CMFN

Ruĝa
Verda
Blua

Cejana
Maĝenta
Flava
Nigra

Celo

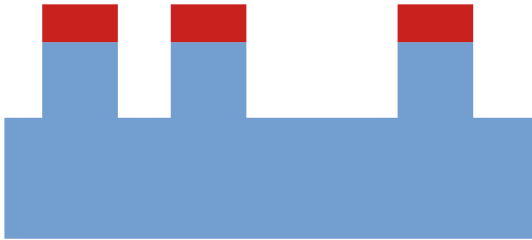
- Presado estas la reprezentado de teksta aŭ bilda enhavo arbitra ofte per transmisio de koloro sur **papero aŭ ŝtofo** [tradukita laŭ DIN 8730]

argilo	Natura materialo	3200 a.n.e.
pergameno	besta haŭto	mezepoko
velumo	bova/bovida haŭto	1000 n.e.
celula papero	celulozo (plantoj, 90% ligno)	1300 n.e.
t-ĉemizo	kotono	1920 n.e.

eŭropa vidpunkto

Presmaniero

alta presado

ebena presado

profunda presado

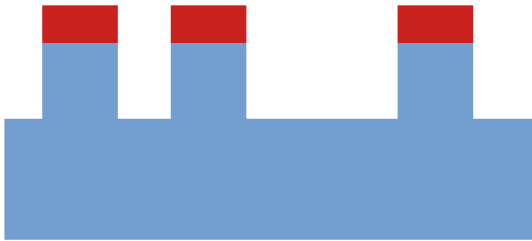

trapresado

Presmaniero

libroj, fleksa presado

ofseto, litografio

konkava preso (intaglio)

serigrafio, risografio

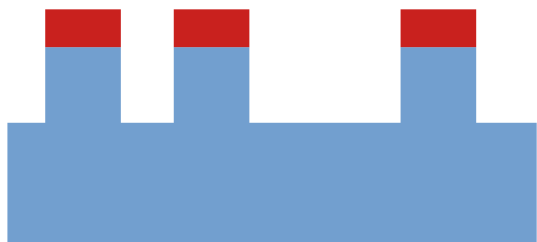

Presmaniero

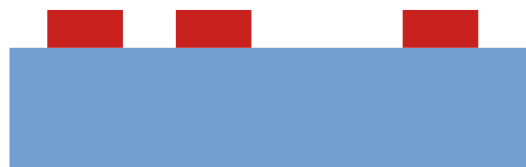
8 % eo. cifereca preso
en. DDP

Elektra fotografio, lasero,
inkŝpruca presilo, ...

4 %

70 %

12 %

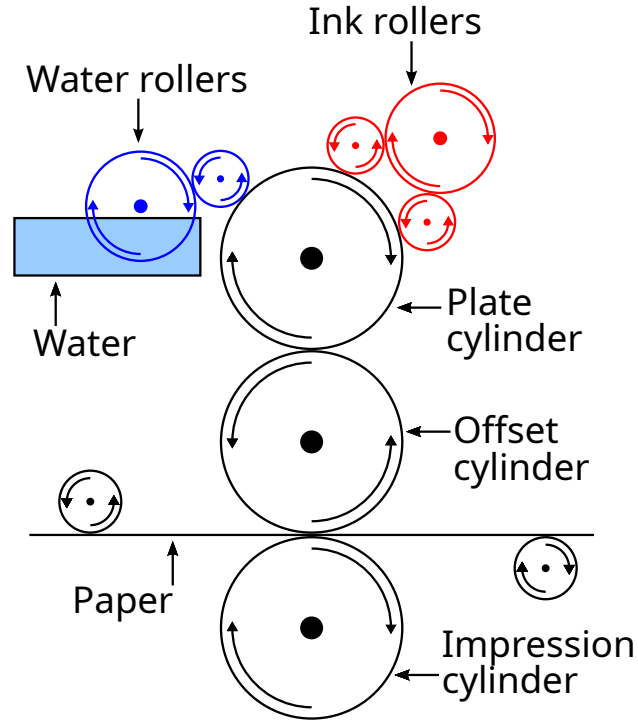

6 %

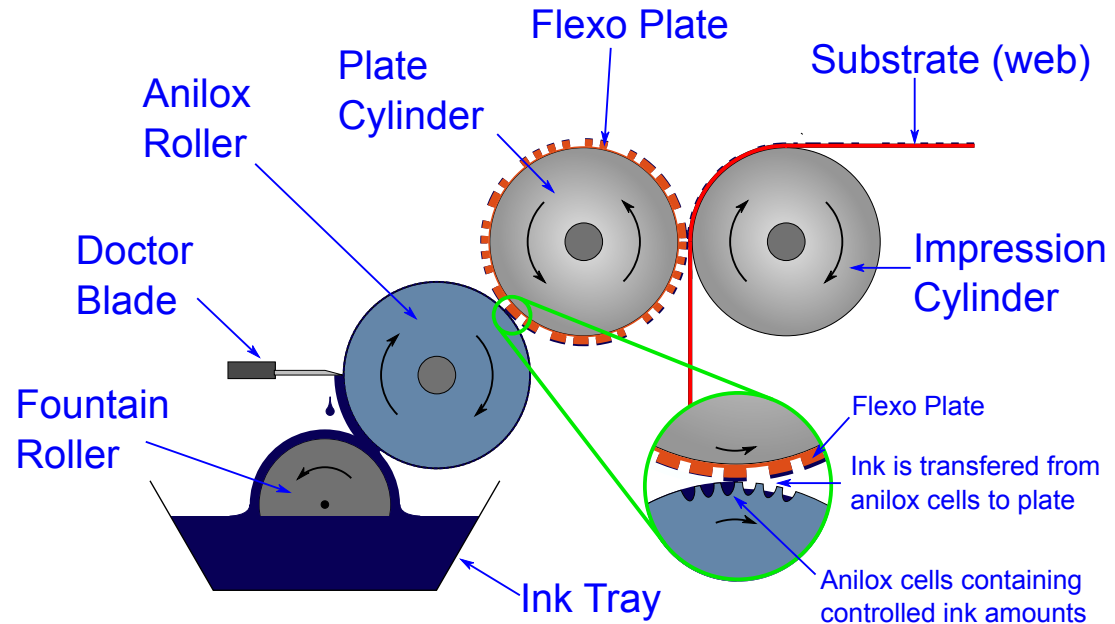
Aranço de rulpremiloj

Ofseto:

bildo de Cirne

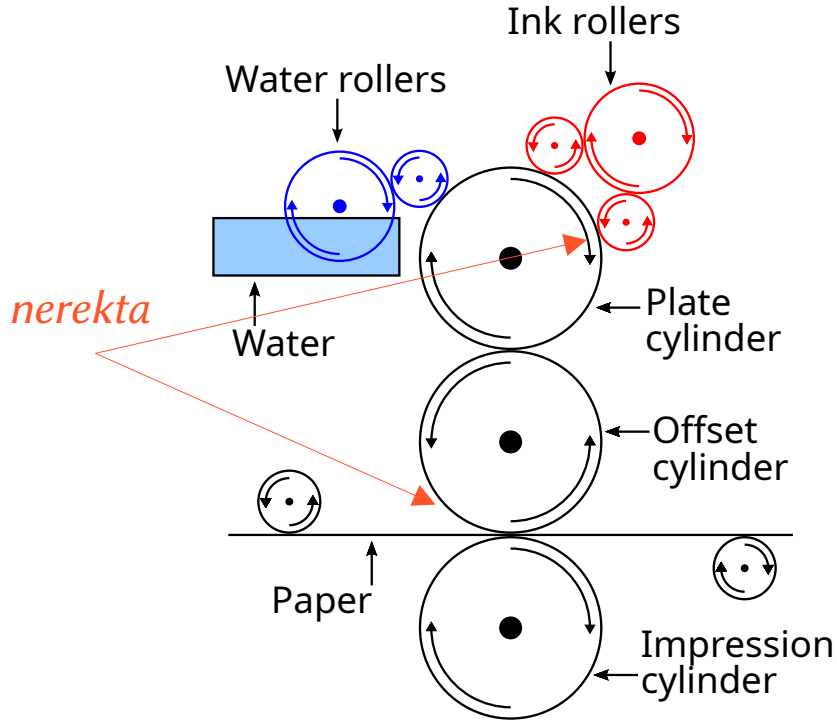
Fleksografio:

bildo de ECTran71

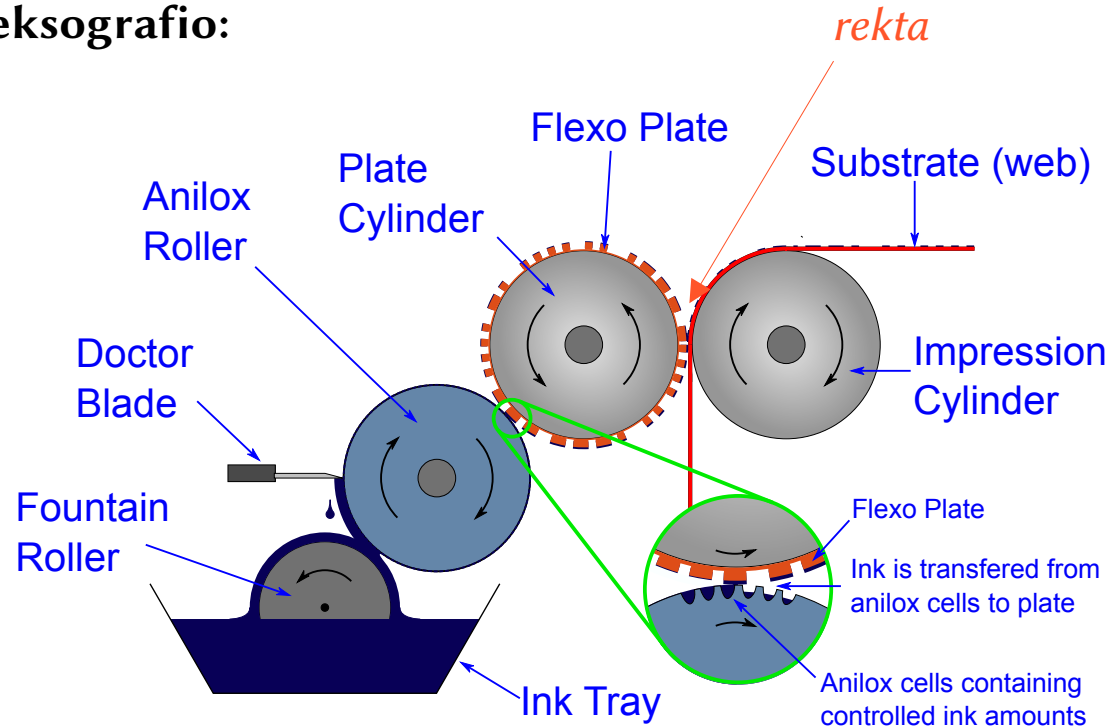
Aranĝo de rulpremiĵoj

Ofseto:

bildo de [Cirne](#)

Fleksografio:

bildo de [ECTran71](#)

Tipografia

Tipografio

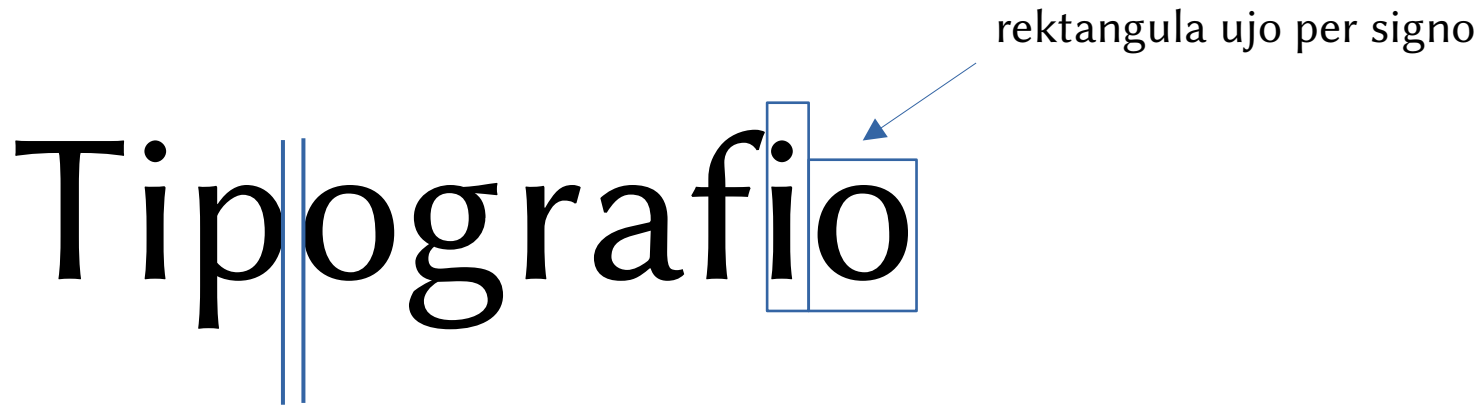
- La celo estas **plibonigi legeblecon**
- Tipografiisto koncernas sin mem pri
 - elekto de tiparo / kreado de tiparo
 - uzado de tiparo depende de kunteksto
 - beleco de teksto en la fina verko

Tipografio

Tipografio

interlitera spaco = kunŝovo (en. kerning)

Tipografio

interlitera spaco = kunŝovo (en. kerning)

Tipografio

Tipografio

interlitera spaco = kunŝovo (en. kerning)

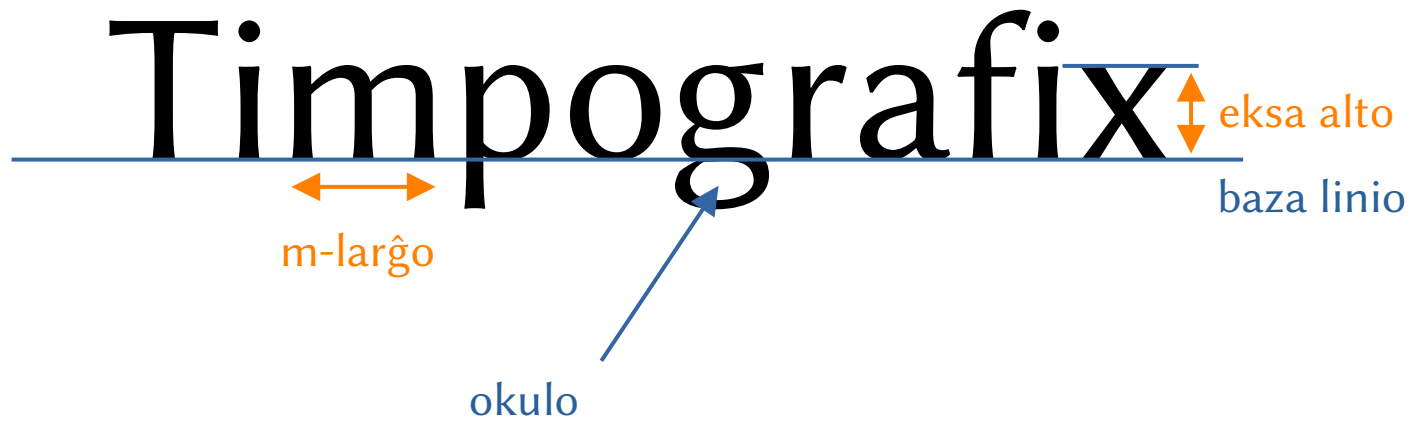
AV

guste

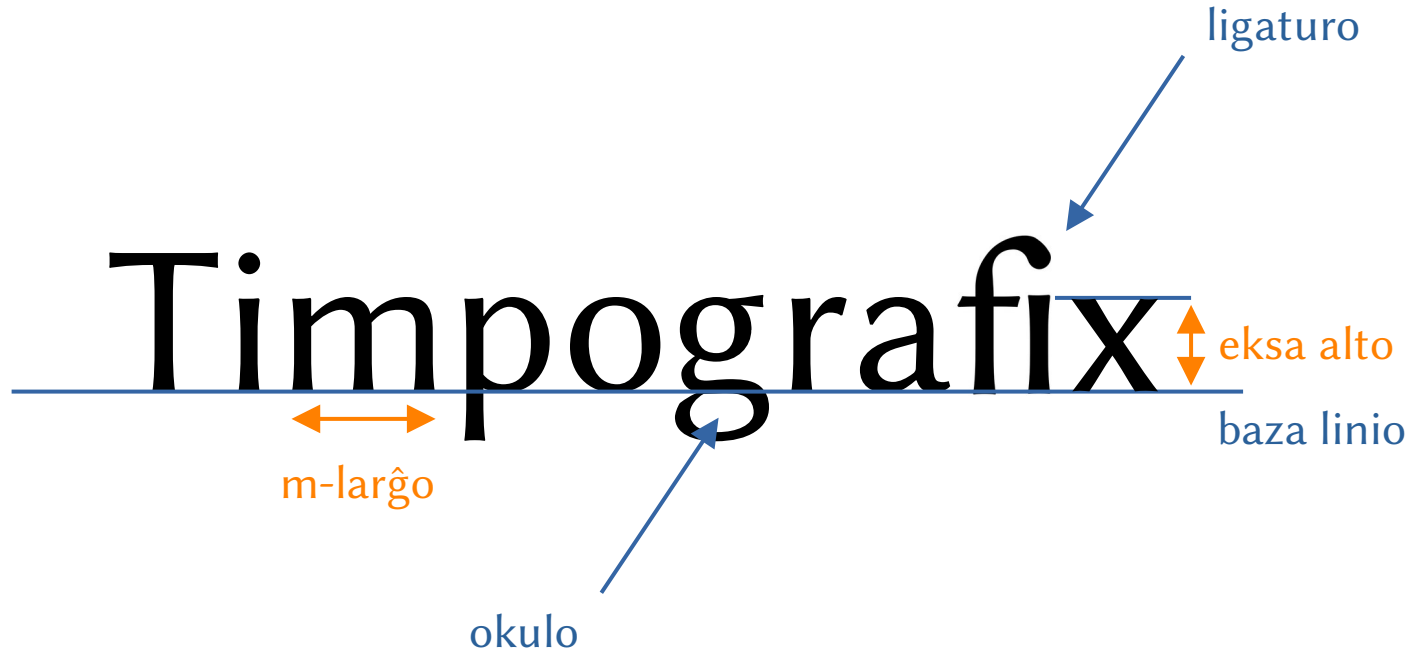
AV

malguste

Tipografio

Tipografio

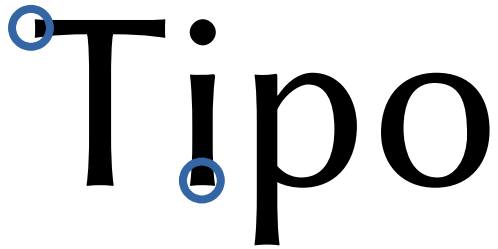

Tipografia

Tipò

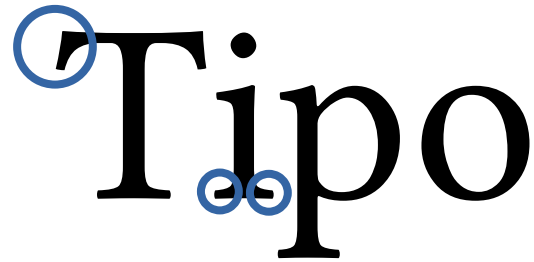
Tipò

Tipografio

Tipo

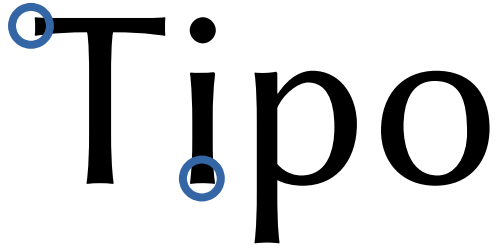
sen serifoj

Tipo

kun serifoj

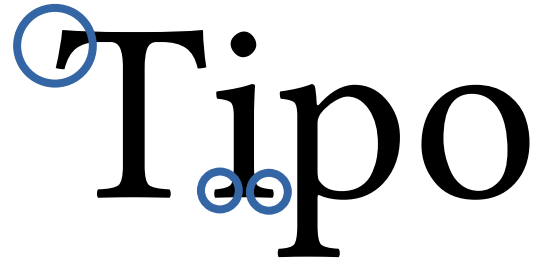
Tipografio

Tipo

sen serifoj

fr. sans-serif

Tipo

kun serifoj

serif

Tipografía

Bases 89

Corbel

Bases 89

Helvetica

Bases 89

Haettenschweiler

bildo de [Wikipedia](#)

Tiparoj

Baskerville (1750)

Baskerville

Aa Qq Rr a
Aa Qq Rr a

Cambridge

abcdefghijklm
nopqrstuvwxyz
0123456789

Tiparoj

Baskerville (1750)

Gill Sans (1926)

Tiparoj

Baskerville (1750)

Gill Sans (1926)

Times New Roman (1931)

Times New Roman

Aa Ee Rr a

Aa Ee Rr a

Publisher

abcdefghijklm

nopqrstuvwxyz

0123456789

Tiparoj

Baskerville (1750)

Gill Sans (1926)

Times New Roman (1931)

Helvetica (1957)

Helvetica

Aa Ee Rr

Aa Ee Rr

a

Kunsthalle

abcdefghijklm

nopqrstuvwxyz

0123456789

Tiparoj

Baskerville (1750)

Gill Sans (1926)

Times New Roman (1931)

Helvetica (1957)

Arial (1982)

Arial

Aa Ee Rr

Aa Ee Rr

a

Deliverable

abcdefghijklm

nopqrstuvwxyz

0123456789

Tiparoj

Baskerville (1750)

Arial (1982)

Gill Sans (1926)

Computer Modern (1978)

Times New Roman (1931)

Helvetica (1957)

Computer Modern

Aa Ee Rr

Aa Ee Rr

Matrix

abcdefghijklmnop
nopqrstuvwxyz
0123456789

Tiparoj

Baskerville (1750)

Arial (1982)

Gill Sans (1926)

Computer Modern (1978)

Times New Roman (1931)

Georgia (1993)

Helvetica (1957)

Georgia

Aa Qq Rr

Aa Qq Rr

a

Bobwhite

abcdefghijklm

nopqrstuvwxyz

0123456789

Tiparoj

Baskerville (1750)

Arial (1982)

Gill Sans (1926)

Computer Modern (1978)

Times New Roman (1931)

Georgia (1993)

Helvetica (1957)

Comic Sans MS (1994)

Comic Sans

Aa Bb Cc

Aa Bb Cc

Kidz Korner

abcdefghijklm

nopqrstuvwxyz

0123456789

Tiparoj

Baskerville (1750)

Arial (1982)

Gill Sans (1926)

Computer Modern (1978)

Times New Roman (1931)

Georgia (1993)

Verdana (1996)

Helvetica (1957)

Comic Sans MS (1994)

Verdana

Aa Ee Rr

Aa Ee Rr

a

Sylvestris

abcdefghijklm

nopqrstuvwxyz

0123456789

Tiparoj

Baskerville (1750)

Arial (1982)

Gill Sans (1926)

Computer Modern (1978)

Calibri (2002)

Times New Roman (1931)

Georgia (1993)

Verdana (1996)

Helvetica (1957)

Comic Sans MS (1994)

Calibri

Aa Ee Gg

Aa Ee Gg

a

Eiganes

abcdefghijklm
nopqrstuvwxyz

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Tiparoj

Baskerville (1750)

Arial (1982)

Noto (2012)

Gill Sans (1926)

Computer Modern (1978)

Calibri (2002)

Times New Roman (1931)

Georgia (1993)

Verdana (1996)

Helvetica (1957)

Comic Sans MS (1994)

Noto Serif

Noto Sans

Aa Gg Yy

Aa Gg Yy

a

Ankunft

abcdefghijklmnop

qrstuvwxyz

012345678

Tiparoj

Baskerville (1750)

Arial (1982)

Noto (2012)

Gill Sans (1926)

Computer Modern (1978)

Calibri (2002)

Times New Roman (1931)

Georgia (1993)

Verdana (1996)

Helvetica (1957)

Comic Sans MS (1994)

Gentium (2001)

Gentium

Aa Ee Nn *a*

Nirvāṇa

abcdefghijklm
nopqrstuvwxyz
0123456789

Tiparoj

Baskerville (1750)

Arial (1982)

Noto (2012)

Gill Sans (1926)

Computer Modern (1978)

Calibri (2002)

Times New Roman (1931)

Georgia (1993)

Verdana (1996)

Helvetica (1957)

Comic Sans MS (1994)

Gentium (2001)

Linux Biolinum (2009)

Linux Biolinum

Ee

Qq

a

Ee

Qq

Hailstorm

abcdefghijklm

nopqrstuvwxyz

0123456789

Skribsystemoj

Esperanto

Skribsystemoj

Diakritikaj elementoj

¿Eŝperanto?

Kiaj interpunkciaj signoj?

Skribsistemoj

Diakritikaj elementoj

¿Eŝperanto?

Kiaj interpunkciaj signoj?

אלפבית עברי

Skribsistemoj

Diakritikaj elementoj

¿Eŝperanto?

Kiaj interpunkciaj signoj?

A diagram illustrating diacritics and punctuation in Esperanto. It shows the word 'Eŝperanto?' with a circumflex accent on the 'ŝ' and a question mark. To its left is the question mark '¿'. Blue arrows point from the text 'Diakritikaj elementoj' to the circumflex on 'ŝ' and from 'Kiaj interpunkciaj signoj?' to the question mark.

אַלְפִּיִת עֵבֶרִי

The Hebrew text 'אַלְפִּיִת עֵבֶרִי' (Alpiti Eberi) is shown with vowel points (niqqud) under each letter. The letters are in a bold, black font.

Skribsistemoj

Diakritikaj elementoj
Eŝperanto?
Kiaj interpunkciaj signoj?

אָלפֿבֿיִת עֵבֵרִי

درو

Skribsistemoj

Diakritikaj elementoj
Eŝperanto?
Kiaj interpunkciaj signoj?

אֶלְפֵיִת עֵבֶרִי

السلام عليكم

Skribsistemoj

Diakritikaj elementoj
Eŝperanto?
Kiaj interpunkciaj signoj?

אָלפֿבֿיִת עֵבְרִי

ال س ل ا م ع ل ي ك م

Skribsistemoj

Diakritikaj elementoj
Eŝperanto?
Kiaj interpunkciaj signoj?

אָלפֿבֿיִת עֵבְרִי

ال س ل ا م ع ل ي ك م

<https://nopenotarabic.tumblr.com/>

Skribsistemoj

Diakritikaj elementoj
Eŝperanto?
Kiaj interpunkciaj signoj?

אֵלֶּפֶּיִת עֵבֶרִי

あい き どう
合気道

دروود

Skribsistemoj

Diakritikaj elementoj
Eŝperanto?
Kiaj interpunkciaj signoj?

אַלְפֵיִת עֵבְרִי

देवनागरी

あい き どう
合気道

دروود

Historio

- 1450 Johannes Gensfleisch (kromnome Gutenberg)
 - moveblaj tipoj
 - presado de biblio
- 1800 maŝinoj per metalo
- 1886 Linotype
- 1922 DIN 476-2 (ISO 216:1975)
- 1970 fino de movebla tipo pro cifereca kompostado

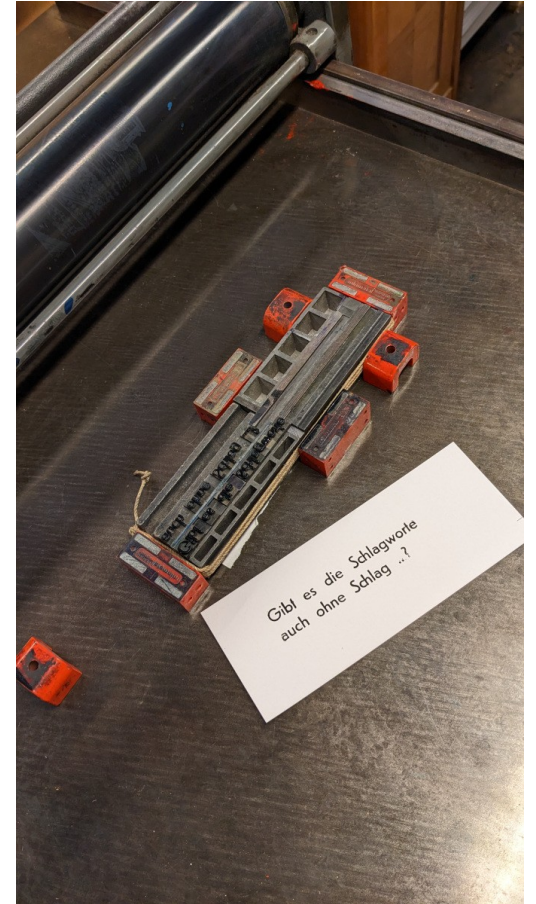

Moveblaj tipoj

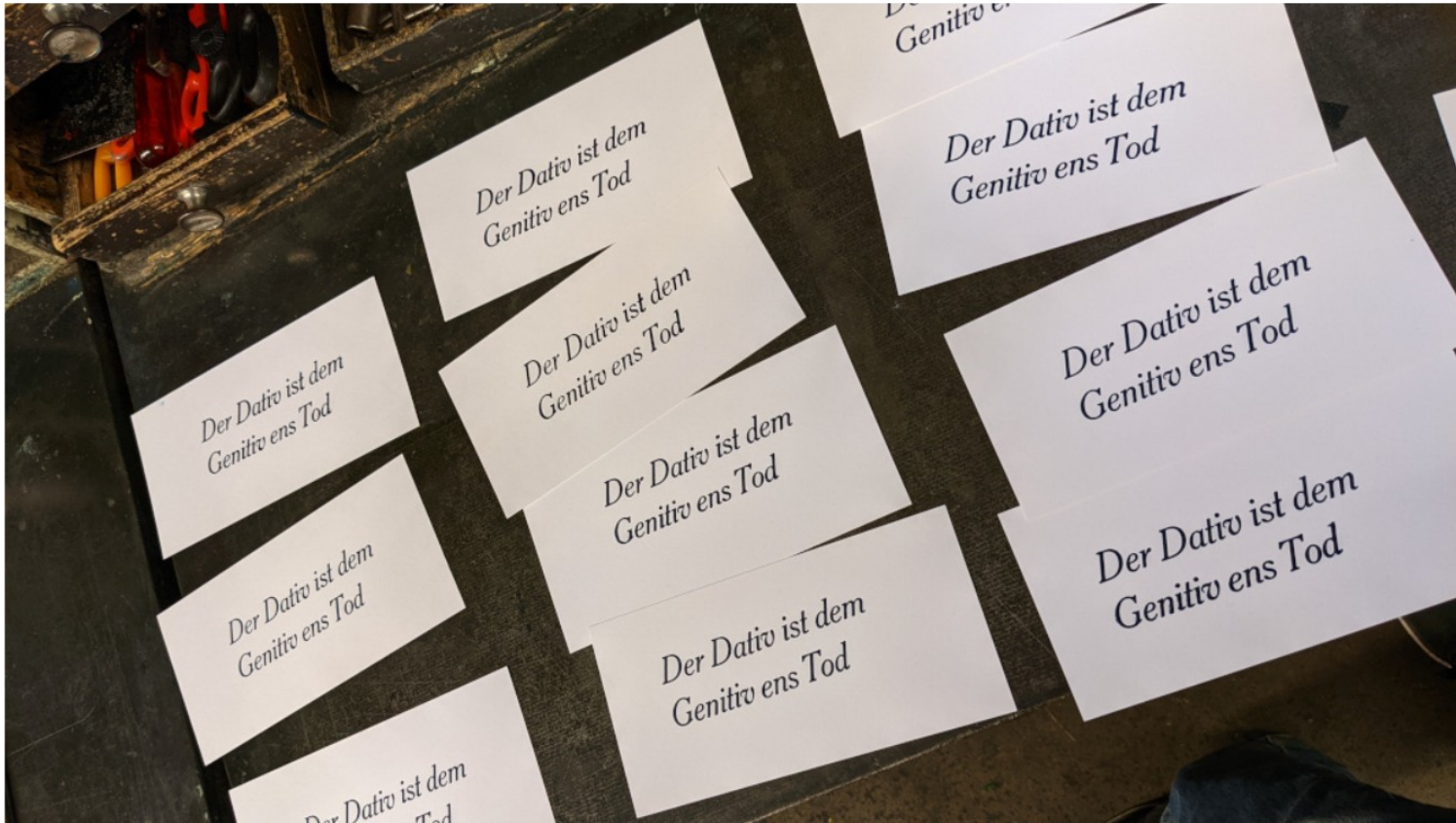
Moveblaj tipoj

Moveblaj tipoj

Moveblaj tipoj

Moveblaj tipoj

upper case

lower case

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Upper_case_and_lower_case_types.jpg

Der Verein DruckZeug ermöglicht Buchdruck in einer historischen Druckerei mitten im Grazer Annenviertel

DruckZeug

Loka klubo DruckZeug konservas la presiloj de presejo „Bauer“ kaj ofertas komunajn laborokazojn pri presado (aparte laborokazoj pri fotado aŭ agrafado).

Serĉu „Offene Werkstatt“ (15 €)

p.e. 2024-08-24 13:30–16:00

<https://druckzeug.at/veranstaltungen/>

Problemoj de mana kompostado

- Oni ne estas fleksibla pri skribsistemoj
- Oni nur havas unu realigon (p.e. ne por blinduloj)
- Fizikaj ecoj:
 - ne facile sendebla, kopiebla
 - ne facile adaptebla por ŝanĝi tiparon
 - klopodema laboro (oni bezonas multe da tempo)

Konkludo

- Mana kompostado estis
 - sperta industrio
 - havis multajn presmanierojn
 - Ekzistas multaj muzeoj por provi
- Provu manan kompostadon en Graz ĉe DruckZeug

Dankon!

Venonta klubvespero:
ĵau 2024-09-05
“Cifereca kompostado”